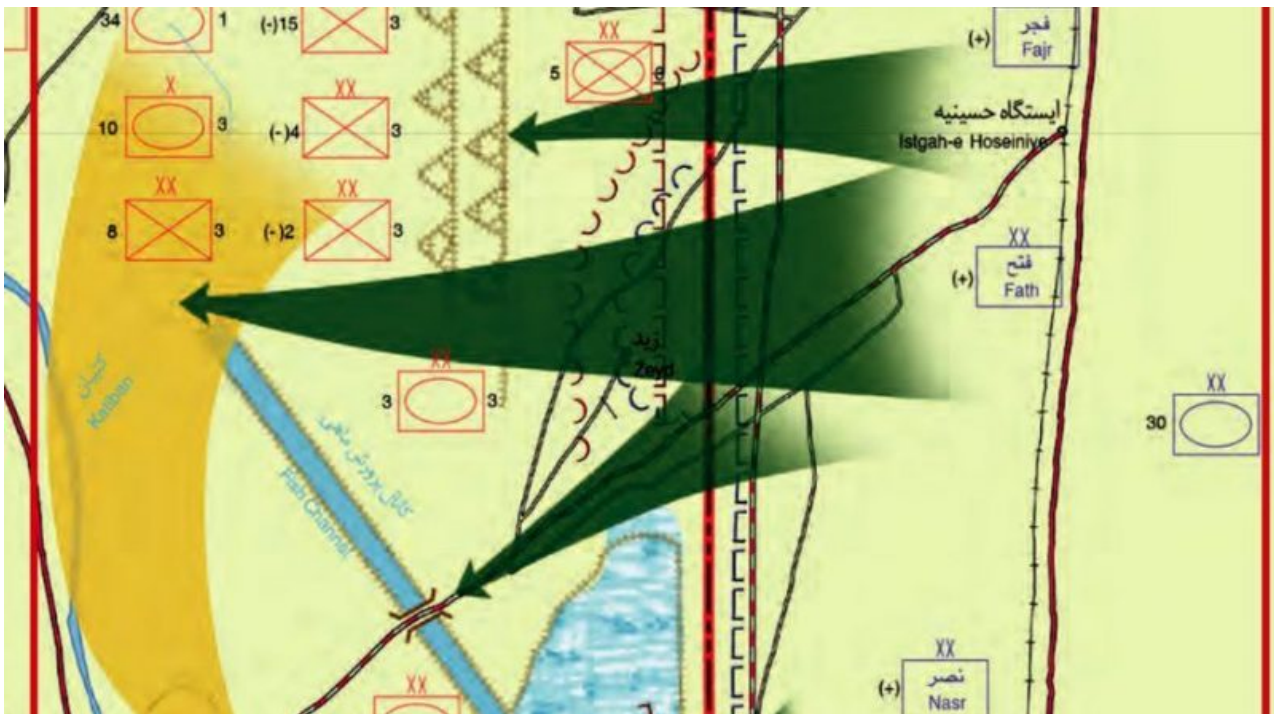

تاریخچه عملیات رمضان (tweeted by Rollo)

tweeted-by-rollo-رمضان-عملیات-تاریخچه-mashrooteh.com

monty

2020-07-18

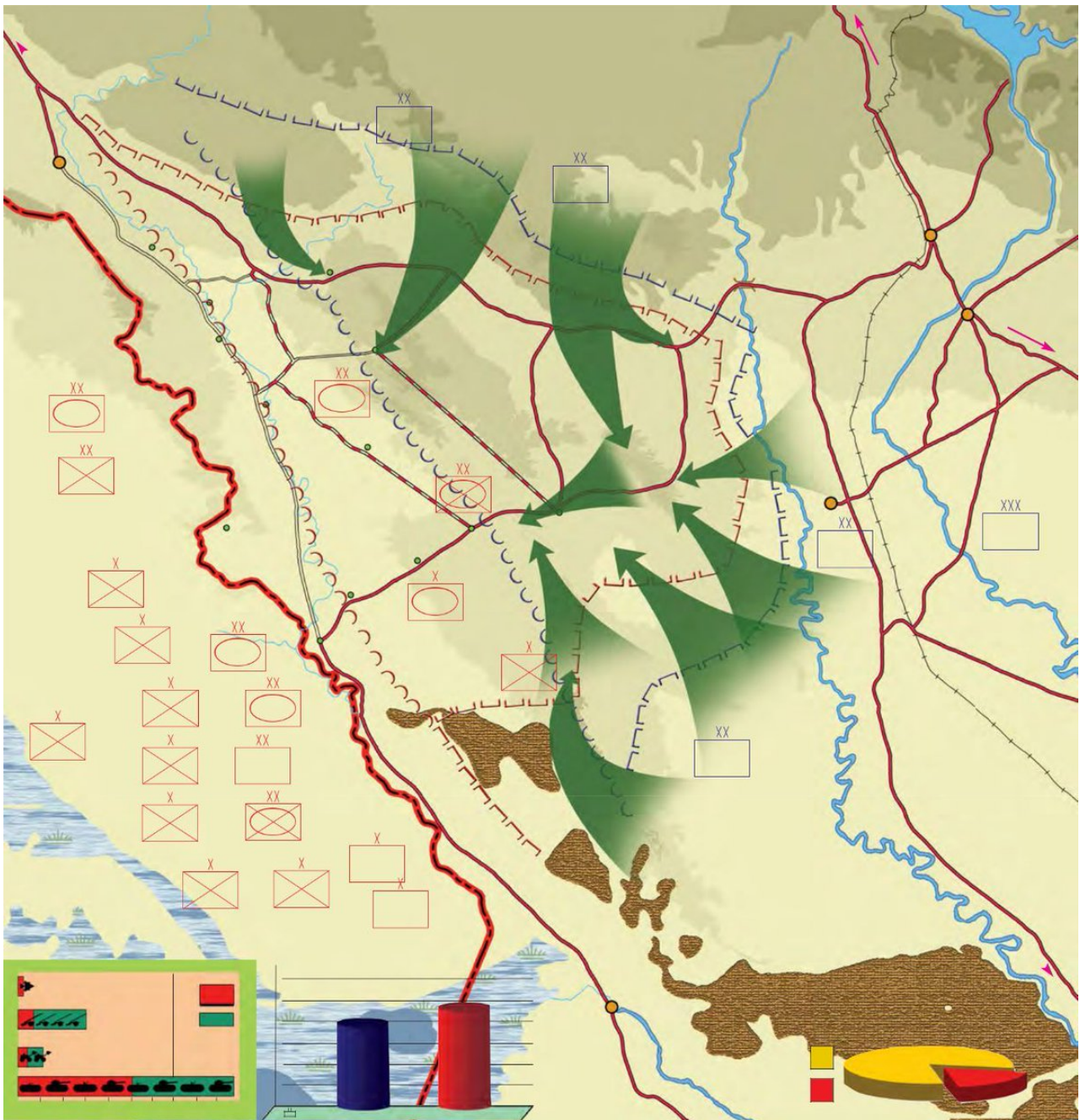

از عملیات رمضان که در تیرماه سال ۶۱ انجام شد بعنوان بزرگترین عملیات زمینی که پس از جنگ جهانی دوم تا آن زمان انجام شده بود نام برده میشود.

از عملیات رمضان که در تیرماه سال ۶۱ انجام شد بعنوان بزرگترین عملیات زمینی که پس از جنگ جهانی دوم تا آن زمان انجام شده بود نام برده میشود. pic.twitter.com/kqbtiyMsXG

Rollo (@Rollo44840497) July 10, 2020 —

اما برای بررسی این عملیات باید به کمی قبل تر برگردیم تا زمینه های آن را بخوبی ببینیم تا اوایل سال ۶۱ روال جنگ مطابق میل ایران بود که در منطقه خوزستان، با اجرای چند عملیات موفق ضمن انهدام نیرو و به اسارت گرفتن تعداد زیادی از سربازان عراقی، بیشتر مناطق تحت اشغال را آزاد کرد.

ایران در حین عملیات بیت المقدس توانسته بود به مرز برسد. ارتش عراق برای جلوگیری از محاصره و انهدام نیروها و با اولویت حفظ بصره و نظر به احساس خطر، نیروهای مستقر در این منطقه را به سمت مرز خود عقب کشید تا مانع قطع ارتباط عقبه خود و حرکت نیروهای ایران در محور بصره شود.

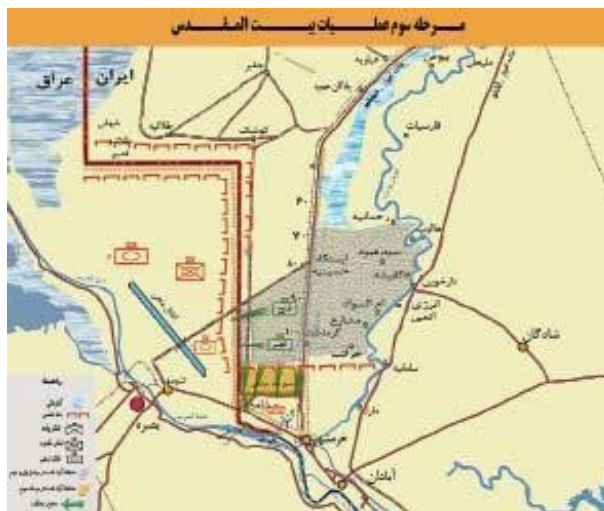
هنگامی که عملیات بیت المقدس طراحی میشد در طرح مانور مرحله چهارم این عملیات، دیده شده بود که نیروها پس از رسیدن به مرز، در یک محور بسوی نشوه و ساحل اروند حرکت و در کنار شط العرب پدافند کنند.

در جلسه ۶۱/۲/۱۹ ماه قرارگاه کربلا حین عملیات، صیاد می گوید که آ.هاشمی، نماینده آخمنینی در شورای عالی دفاع در تماس شب گذشته به او گفته است این بهترین فرصت است که تا عراقیها کاملاً پشت مرز نرفته اند شما تابصره پیش بروید. که نشان میدهد سیاسیون هم در عبور از مرز ممانعتی نمی دیده اند.

محسن رضایی هم در مصاحبه ای در سال ۸۷ وجود این طرح مانور را تایید می کند اما می گوید زمانی که به مرز رسیدند فرماندهان به این نتیجه رسیدند که توان پیشروی در دو محور خرمشهر و تنومه را ندارند و ممکن است هردو هدف را از دست بدهند پس تصمیم به حرکت خرمشهر که هدف مهمتری بود، گرفته شد.

سر هنگ حسنی سعدی در جلسه قرارگاه می گوید ” الان چهار هزار کیلومتر اینجا آزاد شده تمام منطقه پاک شده، دشمن ول کرده رفته عقب؛ ولی هنوز ملت می گوید خرمشهر، تا زمانی که این منطقه چهار کیلومتری خرمشهر آزاد نشود تمام این کارها از نظر ملت به حساب نخواهد آمد.”

ظهیرنژاد رئیس ستاد مشترک هم به قرارگاه کربلا توصیه به عبور از مرز و حرکت بسوی تنومه می کند تاخطر سقوط بصره موجب تخلیه خرمشهر شده و ضمنا تاثیر بین المللی تصرف قسمتی از خاک عراق را بیشتر از بازپس گیری خرمشهر می داند که می تواند موجب نارضایتی در عراق و تهدید مشروعیت حکومت صدام شود.

ستادنژادها هم پس از یک جلسه شور جداگانه توصیه کرد که از محور کوشک و طلائیه به سمت غرب و کانال ماهی تک ادامه تا با تهدید برای بصره، عراق مجبور به تخلیه خرمشهر شود و نیروهای خودی تلفات کمتری متحمل شوند. اما سر هنگ مسعود بختیاری می گوید که عبور از مرز از توان نیروها خارج بود.

اما قرارگاه با توجه به توان نیروها و همچنین تمرکز عراق بر بصره، تصمیم به عدم پیشروی در آن محور می گیرد. عراق هم که کانال پرورش ماهی را از قبل از انقلاب در آن منطقه احداث کرده بود سریعا اقدام به احداث مواضع تقویتی دیگر و میادین مین کرد تا یک سپر دفاعی را مقابل بصره پدید آورد.

در واقع این یکی از مقاطعی بود که نبود نیروی ذخیره، مشکل خود را در پیگیری اهداف ایران نشان داد که این مشکل را در آینده هم به کرات می بینیم.

از اینجا رقابت ایران و عراق با زمان در ناحیه کانال ماهی و تنومه شروع شد که در آینده تاثیر خود را نشان میدهد.

شواهد بسیاری از طرح های فرماندهان برای ادامه عملیات بسوی بصره و عبور از مرز وجود دارد که با اطلاع مسئولین شورای عالی دفاع بوده است و ممنوعیتی برای عبور از مرز مطرح نبوده در واقع تاکید فرماندهان بر زودتر عمل کردن در آن جناح برای فرصت ندادن به عراق برای ساخت استحکامات بوده است.

رضایی در جلسه ۳/۴ قرارگاه میگوید که آهاشمی و آخامنه ای برای ادامه جنگ با آخیمینی بحث کرده اند که نمیشود روی مرز ایستاد و برای پدافند باید تا کناره رود رفت و آخیمینی هم میگوید چون برای دفاعست اشکال ندارد. از قول موسوی نقل می کند که آخیمینی گفته است ”همان کار خودتان را انجام بدهید”

در همین جلسه قرارگاه، بصره بعنوان هدف عملیات بعدی تعیین و صیاد باتاکید بر ادامه عملیات به سمت بصره، ۱۵ روز آتی را به عنوان مهلت جابجایی و سازماندهی و تعیین مانور و شناسایی محورها تعیین و محورهای عملیاتی را مشخص می کند.

رضایی هم برای فرماندهان قرارگاه سپاه مهلت ده روزه تعیین می کند.

شورای عالی دفاع در ۳/۶ جلسه ای در حضور آخمنی برگزار و پس از ادله سیاسیون و نظامی ها برای ادامه عملیات تا ساحل اروند به دلیل نیاز به وجود یک قطعه از خاک عراق برای مذاکره و همچنین داشتن مانعی طبیعی برای دفاع ، تصمیم به ورود به خاک عراق می گیرند .

از نظامیان ، ظهیرنژاد رئیس ستاد و سلیمی وزیر دفاع و صیاد فرمانده نیروی زمینی و رضایی فرمانده سپاه در جلسه حاضر و موافق ورود به خاک عراق بوده اند . به گفته بعضی نیز ، آخمنی فرصتی چند روزه

می خواهد و بعد جواب مثبت میدهد .

به این ترتیب تردید اولیه ای که بوجود آمده در طی چند روز برطرف میشود ضمن آنکه همانطور که گفته شد همزمان طرح در قرارگاه ها در حال تهیه بوده است . همچنین از چهارم خرداد یعنی روز پس از آزادی خرمشهر شروع آماده سازی برای طرح کربلای چهار یعنی عملیات رمضان بوده است .

پس از آزادی خرمشهر لحن و روش سیاسیون ج.ا تغییرات محسوسی می کند . آنها از لحاظ سیاسی و نظامی خود را در موقعیت برتر می بیند و بر این گمانند که میتواند بزودی کار جنگ را یکسره کنند بنابراین اگر بخواهد صلحی هم برقرار شود باید با دیکته شرایط از سوی آنها باشد .

صریح ترین سخنان متعلق به آخمنی در سوم خرداد بود که حکومت های منطقه را علنا تهدید کرد . آنچه که او بعنوان “حکم خدا” ذکر کرد در پایتخت های منطقه تهدید ارضی تلقی شد .

“چنانچه از نصیحت به حکومت‌های هم جوار و منطقه دریغ ندارم... من نصیحت برادرانه به شما می‌کنم که کاری نکنید که قرآن کریم برای برخورد با شما به ما تکلیف نماید و ما به حکم خدا با شما رفتار کنیم”

ج.ا تا آن زمان معمولاً تنها گاهی از تنبیه متجاوز سخن می‌گفت ولی آ.هاشمی رئیس مجلس شورای اسلامی در جلسه صبح چهارم خرداد مجلس رسماً آن را تحت عنوان سقوط صدام به شرط سوم صلح تبدیل کرد.

“ولی برای گرفتن حقوق خود حاضر نیستیم از هیچ چیزی صرف نظر کنیم. ما تا آخرین دینار خود را خواهیم گرفت و بزرگترین حق ما سقوط صدام است که این همه جنایت کرده است. بدین ترتیب سرنگونی صدام رسماً به شروط ایران اضافه می‌شود.

و توسط سخنگوی دولت تأیید می‌شود

“هر چه برای تأمین مرزهای خود بدانیم، انجام خواهیم داد و جنگ همچنان ادامه خواهد داشت. ما این را حق خود و ملت عراق می‌دانیم که منطقه را از لوث جنایتکاری چون صدام پاک کنیم”

اما این پایان کار نیست و وضع به گونه‌ای است که روزانه شرط جدیدی به اضافه می‌شود.

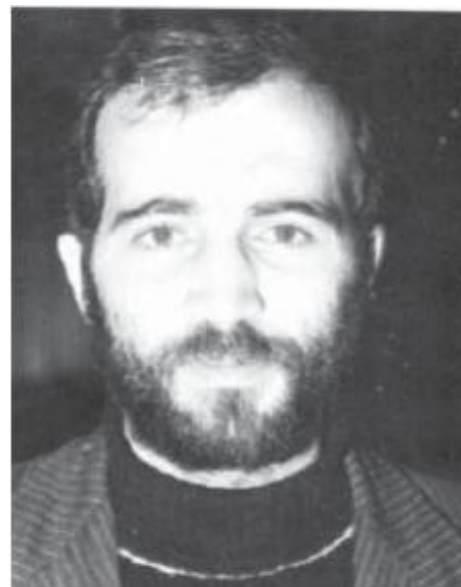
آ.هاشمی در ۶ خرداد:

“یکی، خروج دشمن از خاک ایران... دیگری غرامت است که باید به ما پرداخت شود؛ و مسئله سوم، رسیدگی به جنایات حزب بعث ...

... که دیگر صلاحیت ماندن ندارد، ولی تا آن مقداری که در عرف

بین‌المللی حق داریم، باید صدام را به عنوان جنایتکار جنگی دنبال کنیم؛ و آخرین مسئله، بازگشت آوارگان عراقی به کشورشان است.”

در ششم خرداد عراق آمادگی خود را برای عقب نشینی و برقراری صلح را اعلام می‌کند و اما این بار یک تفاوت عمده دارد و برخلاف قبل سخنی از حق حاکمیت آن بر شط العرب نیست و تنها به پایبندی به مقررات بین‌المللی تأکید می‌کند:

“عراق خواستار برطرف شدن اختلاف دو کشور و به رسمیت شمردن حقوق دو کشور که از سوی پیمان‌های بین‌المللی تأیید شده است، می‌باشد.”

آ.هاشمی به عنوان رئیس مجلس و سخنگوی شورای عالی دفاع در هفتم خرداد صریح‌ترین مواضع ایران را در مورد عبور از مرز و موضوع خسارات جنگی و همچنین اراده ایران برای تعیین حکومت حاکم بر عراق اعلام کرد که ناشی از نتایج جلسه روز قبل شورای عالی دفاع با آخمنی است.

شورای عالی دفاع در ۳/۶ جلسه ای در حضور آخمنی برگزار و پس از ادله سیاسیون و نظامی‌ها برای ادامه عملیات تا ساحل اروند به دلیل نیاز به وجود یک قطعه از خاک عراق برای مذاکره و همچنین داشتن مانعی طبیعی برای دفاع، تصمیم به ورود به خاک عراق می‌گیرند.

— Rollo (@Rollo44840497) July 10, 2020

“اگر در بغداد یک حکومت مردمی و اسلامی به وجود آید، مسئله برای ما شکلی دیگر می‌شود. پول خسارت مهم نیست. اگر ببینیم در کنارمان مردم عراق با اراده خودشان حکومت اسلامی خودشان را... تشکیل دادند..

ما ممکن است اضافه هم به آنها کمک بکنیم ولی اگر بنا باشد حزب بعث باشد، صدام مطرح نیست چون حالا صدام را بردارند و یک صهیونیستی دیگر به جای صدام بگذارند از حزب بعث برای ما فرقی نمی‌کند ...،

اگر حزب بعث در آنجا حاکم باشد یا یک مهره دیگر شرقی یا غربی... خسارت‌مان را تا آخرین دینار می‌گیریم و... [اوارگان] عراق.... باید برگردند و مسئول این تجاوز هم باید محاکمه شود.”

این مواضع که در جای جای کلمات ان تمایل به دخالت در تعیین حاکمیت بغداد بخوبی عیان است، به حد کافی تحریک کننده بود و با مخالفت صریح مصر و عربستان مواجه شد.

ولی ولایتی روز بعد تکرار کرد :

“پرداخت غرامت های جنگی توسط عراق و حضور صدام حسین در یک محکمه بین المللی جهت پاسخ گفتن به اتهاماتش در مورد تجاوز علیه ملت ایران تحقق نیابد این جنگ همچنان ادامه خواهد داشت”

در دهم خرداد عراق مجدداً آمادگی خود برای عقب نشینی و برقراری آتش بس را اعلام کرد و شرایط قبلی خود را مجدداً تکرار کرد که این بار هم ذکری از حق حاکمیت بر شط العرب نیآورده است.
شرایط عراق به شرح زیر توسط صوت الجماهیر اعلام شد:

بهرسمیت شناختن حقوق عراق طبق قراردادها، پروتکل ها و عرف های بین المللی

-عدم دخالت در امور داخلی عراق

-دست برداشتن ایران از توسعه طلبی و در پیش گرفتن سیاست برقراری صلح و حسن همسایگی

اسوشیتدپرس در ۱۱ اردیبهشت از کنفرانس وزرای خارجه کشورهای خلیج فارس گزارش کرد که آنها حاضرند در صورت صلح، خسارات ایران را بپردازند و گفت که پیشنهاد آنها ۲۵ میلیارد دلار بوده ولی ایران مطالبه ۵۰ میلیارد دلار کرده است. گاردین نیز تأیید کرد که شور این رقم را میان اعضای خود تقسیم می کند

از یک مقام شورای همکاری نقل شد که اعضای این شور را طرحی تهیه کرده اند که ۱- ابتدا آتش بس برقرار شود. ۲- عراق طبق قرارداد مرزی سال ۱۹۷۵ عقب نشینی کند. ۳- مذاکرات میان دو کشور برای حل مسائل به عمل آید.

حتی رحیم صفوی معاون عملیاتی سپاه در جلسه ۳۱ خرداد قرارگاه کربلا می گوید که کشورهای عربی خسارت ایران را میپردازند ولی آنچه برای شورای عالی دفاع و آخیمینی مطرح است خود صدام است و گرفتن خسارت اصلاً مهم نیست.

او می گوید که هیات صلح اعلام کرده عربستان و کشورهای غربی خسارات را پرداخت می کنند ولی ایران به آنها گفته عراق باید پرداخت کند و این میتواند بصورت پرداخت کشورهای عربی به عراق و پرداخت مجدد عراق به ایران باشد.

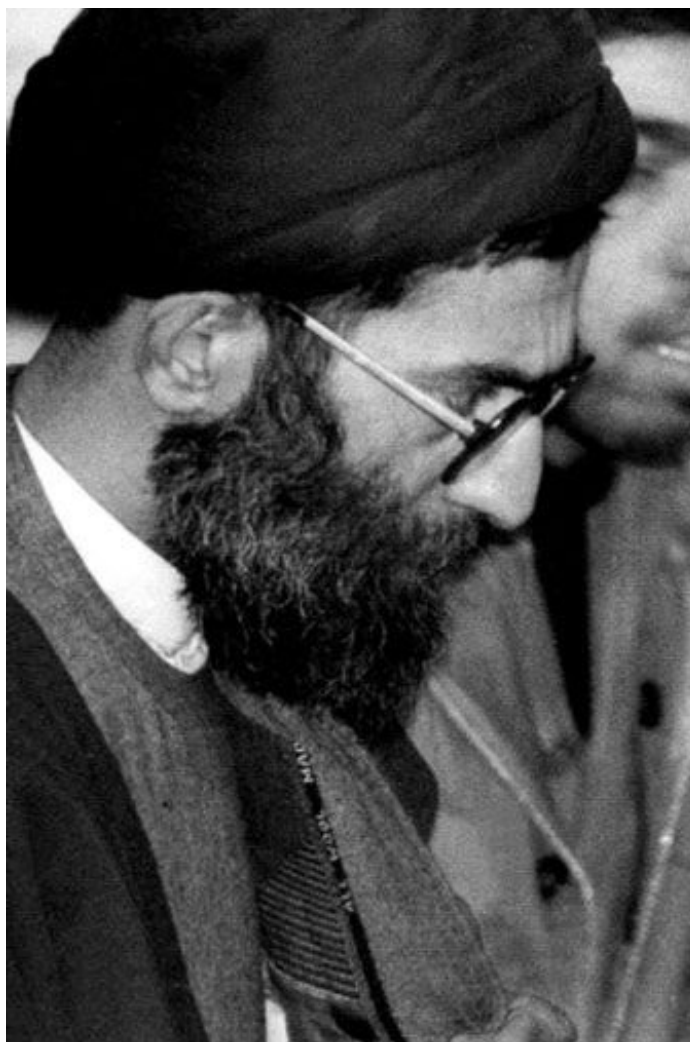
اما به یکباره آخامنه ای در نماز جمعه ۱۴ خرداد رقم خسارت را به یکباره بالا برد “اگر دولت جمهوری اسلامی ایران به حدود ۱۵۰ میلیارد دلار خسارتی که بر این مردم وارد آمده بی اعتنا باشد، یقیناً وظیفه خود را انجام نداده است”

او همچنان شرایط قبلی را هم تکرار کرد.
“باید صدام مجازات شود و متجاوز از خاک ما
بیرون رود و خسارت پرداخت شود و راندمندگان
عراقی نیز باید به وطن خود بازگردند.”

اما سعدون حمادی وزیر امور خارجه عراق گفت
“شروط عراق برای استقرار صلح دربرگیرنده
احترام گذاشتن به حدود مرزها، عدم دخالت در امور
داخلی و همزیستی مسالمت آمیز دولت ها می باشد”

وی در مورد خواست ایران برای برکناری صدام
نیز تاکید کرد: “انجام تغییرات داخلی باید به عهده
مردم هر کشور گذاشته شود.”
او همچنین گفت با وجود حوادث اخیر هنوز قسمت
هایی از خاک ایران در دست عراق است.

در ۱۵ خرداد سلطان بن عبدالعزیز وزیر دفاع
عربستان سعودی گفت: دولت عربستان سعودی
اجازه نخواهد داد هیچ یک از دو کشور ایران و
عراق در جنگ بیست ماهه خود، با شکست مواجه
شوند.

او تاکید کرد در صورت شکست عراق تمامی ضوابط و فرضیات منطقه دگرگون شده و در صورت ادامه این جنگ رژیم‌های عرب ناچار موضع خود را در مقابل این خطر روشن خواهند کرد.

سعود الفیصل هم گفت کشورش اجازه نخواهد داد ایران یا عراق در جنگ شکست بخورند. عربستان همچنین اجازه نخواهد داد که ایران شکست بخورد. احساس میکنم عراق خواهان صلح است و راه حل حاصل از مذاکرات را خواهد پذیرفت.

او اضافه کرد این دوستان ایرانی ما هستند که در سخن گفتن محتاط هستند و از پشت میز مذاکرات اجتناب می‌ورزند. پذیرش شکست عراق مشکل خواهد بود و اگر عراق شکست بخورد تمامی وضعیت‌های استراتژیکی منطقه دگرگون خواهد شد.

همانطور که مشاهده می‌شود ایران در ظرف مدت کوتاهی چند بار شرایط پیشنهادی و مبالغ درخواستی را اضافه می‌کند و به پیشنهادهای میانجیگری هم جواب صریحی نداده و رفتارش باعث فاصله گرفتن دیگر کشورها از آن می‌شود.

در تمام مدتی که این رویدادها در جریان بود دو طرف همچنان هر یک به شیوه خود در حال فعالیت‌های جنگی هم بودند. از طرفی ایران سرگرم انتقال نیروها و شناسایی مواضع و از آنسو عراق مشغول ساخت استحکامات بود ضمن آنکه هر دو مشغول جذب نیرو و بازسازی واحدها بودند.

در همین حین اتفاقی افتاد که اثرات آن به شدت به جنگ ایران و عراق رسید و همه رویدادها را تحت الشعاع قرار داد. اسرئیل در شانزدهم خرداد ورود زمینی به لبنان و حرکت بسوی بیروت را آغاز کرد.

بدنبال آن در ۱۷ مرداد، خمینی پیام خود را در این زمینه صادر کرد. ایران از سویی با انتظارات کشورهای اسلامی مبنی بر اولویت لبنان مواجه بود و از سوی دیگر هم نمی خواست از ادعاهای خود در زمینه عراق دست بکشد.

در شرایطی که ایران در حال تدارک حمله قریب الوقوع خود بود دقیقا یک روز بعد از حمله اسراییل یعنی هفدهم خرداد، هیاتی بلند پایه متشکل از صیاد شیرازی و رضایی و سرهنگ سلیمی وزیر دفاع هم راه با رفیق دوست و رشید و متوسلیان یعنی فرماندهان اصلی جنگ عازم سوریه شدند.

این هیات با هماهنگی شورای عالی دفاع عازم شد و شورا وظیفه آن هیات را هماهنگی نیروهای ج.ا با نیروهای حاضر در جنگ اعلام می کند. در پی آن هم ارتش و سپاه در اطلاعیه ای مشترک اعلام می کنند که نیروهای خود را به لبنان اعزام می کنند.

موسوی نخست وزیر هم با اعلام پشتیبانی از تصمیم شورای عالی دفاع گفت که دولت لایحه تامین هزینه ها را ارائه خواهد کرد که و مطمئن است که با همراهی مجلس حتما تصویب خواهد شد. این لایحه بصورت متمم بودجه در نوزدهم خرداد تصویب شد.

با تبلیغات انجام شده و انتظارات جامعه ، به سرعت اقدام به ثبت نام از داوطلبان اعزام به لبنان شروع شد

– سن ۱۸-۳۵ سال

-حضور حداقل در یک عملیات

-تعهد ۴ ماه مأموریت

-دار بودن تخصص‌های نظامی و غیرنظامی

-آشنایی با عربی و انگلیسی

اما در نوزدهم خرداد شمخانی قائم مقام سپاه اعلام کرد که اعزام به لبنان از میان واحدهای قدیمی سپاه انجام خواهد گرفت و با توجه به حضور در دو جبهه ، از واحدهای استانی خواست برای “مرحله آخر عملیات بیت المقدس” نفرات جدیدی را جذب کنند. همزمان مرخصی نفرات مستقر در منطقه لغو شد.

حتی دوستان نزدیک ایران هم در این وضعیت با ادامه جنگ موافق نبودند. محمد ضیالحق رئیس جمهور پاکستان در یک نشست مطبوعاتی گفت تنها کاری که حالا میتوان انجام داد، دعا کردن و امیدوار بودن است.

او تلویحاً جنگ ایران و عراق را عاملی غیرمستقیم در حمله اسرائیل به لبنان اعلام کرد و گفت: این جنگ نه تنها مسئله فلسطین بلکه مسئله افغانستان را نیز تحت الشعاع قرار داده است.

در ادامه همین جو پیش آمده؛ دولت عراق در ۲۰ خرداد آمادگی خود برای عقب نشینی از سرزمینهای ایران در ظرف دو هفته و آتش بس و حکمیت سازمان کنفرانس اسلامی را اعلام کرد تا شرایط تبلیغاتی را بیش از پیش به نفع خود کند.

هیات اعزامی ایران به سوریه در بیستم خرداد به ایران بازگشت و جلسه ای در حضور آخمنینی تشکیل داد. رضایی و علایی می گویند آخمنینی از اعزام هیات و تصمیم به اعزام نیرو بی اطلاع و مخالف بوده بنابراین قرار شد تنها حضور محدود و نمادینی در سوریه داشته باشند.

اما تصویب اعزام هیات توسط شورای عالی دفاع بوده که نمایندگان آخمنینی در آن حضور دارند و اطلاعیه های سپاه و ارتش و همچنین جلسات هیات دولت و تبلیغات تلویزیون و امامان جمعه و نهادهای حکومتی بر اطلاع وی دلالت دارد.

همچنین آخمنینی خود در ۱۷ خرداد پیامی در رابطه با لبنان صادر کرد که بطور معمول این پیامها از طرف نهادهای ج.ا بصورت دستور و تکلیف در نظر گرفته می شوند و ادعای بی اطلاعی وی بنظر نادرست می آید.

با مجوز اخذ شده از دولت ترکیه ، روزانه دو پرواز نظامی به سوریه انجام میشود که کار انتقال افراد ارتش و سپاه را به عهده داشته است و این انتقال نیرو حداقل تا پنجم تیر ادامه داشته و اگر آخمینی و رضایی مخالف بوده اند دلیل ادامه آن از بیستم خرداد تا پنجم تیر چه بوده است.

محسن رضایی تعداد نیروهای اعزامی تیپ محمد رسول الله به سوریه را کم میدانند که نبود آنها در روند عملیات تاثیرگذار نبوده و با فراخوانی آنها در مراحل دوم و سوم حاضر بوده اند. علایی هم تعداد نفرات اعزامی را یک گردان از تیپ محمد رسول الله و یک گردان از ذوالفقار می داند.

اما جعفر جهروتی مسئول وقت تخریب و مهندسی تیپ می گوید که آنها تنها به مرحله سوم و پنجم رسیدند. به گفته گلعلی بابایی تیپ ۲۷ هنگام عملیات سه تکه است و در سه نقطه پادگان زبدانی سوریه، پادگان امام حسین تهران و شلمچه قرار دارد که همت به زحمت تعدادی نیرو را آماده می کند.

باشگاه خبرنگاران پویا

حسن باقری در گزارش مورخه دهم خرداد میزان نیروی قرارگاه نصر را شامل ۱۲ گردان تیپ محمد رسول الله و ۸ گردان تیپ ولی عصر و ۷ گردان امام رضا و هفت گردان عاشورا اعلام کرد. میزان تاثیر خروج یکباره تیپی قدرتمند با ۱۲ گردان از عملیات بی نیاز از توضیح است.

پس از فراخوانی دوباره، تیپ محمد رسول الله در مجموع با ۷ گردان حاضر در عملیات حاضر بوده اما تا شب حمله مرحله سوم رمضان، تنها ۴ گردان آن آمادگی صددرصد عملیاتی داشته و ۳ گردان دیگر، به این دلیل که روند آمادسازی شان به درازا کشید، عملاً در مرحله آخر عملیات رمضان به کار گرفته شدند.

حتی اگر فرض کنیم پس از دهم خرداد تا اعزام آن به سوریه هیچ نیرویی به این تیپ اضافه و تقویت نشده بوده است با مقایسه تفاوت تعداد نیروی آن در قبل و حین عملیات، پنج گردان از تیپ در عملیات نبوده اند که یا در تهران و یا در سوریه حضور داشته اند که نقض ادعای آقای علایی است.

مرتضی صفاری معاون قرارگاه فجر و از فرماندهان اعزامی سپاه به سوریه پس از بازگشت در جلسه ۶۱/۳/۳۱ قرارگاه مرکزی کربلا حاضر شده و گزارش میدهد که تاکنون سه گردان از نیروهای تیپ محمد رسول الله و یک گردان از تیپ ذوالفقار به سوریه اعزام شده اند.

اما نیروهای برگزیده برای اعزام، از منطقه عملیاتی به سوریه اعزام شدند و همین نبود فرصت استراحت و عدم اعطای مرخصی به آنها نارضایتی هایی را برانگیخت و موجب تنش هایی در سوریه شد.

اما همزمان با این روند آهائشی در بیستم خرداد در شرایطی که هنوز وضعیت پیش شرط های قبلی مشخص نشده مجددا شرط دیگری را به شروط قبلی صلح اضافه کرد و آن اجازه عبور نیرو ها از عراق بود . و اکنش دولت عراق در روز بعد، پذیرش این شرط منوط به برقراری آتش بس بود.

“یک شرط دیگر ما اضافه کردیم و آن این است که چون ما راه به مرزهای اسرائیل نداریم، باید از داخل عراق به ما یک راه بدهند تا به سرعت بتوانیم نیروهای زرهی خودمان را به سوریه منتقل کنیم”

“این جزو شرایط مهم ما است. .. این راه را به عنوان یک ضرورت لازم داریم و دولت‌های اسلامی هم باید به ما کمک کنند تا این راه را به دست آوریم.”

سخنگوی دولت عراق در پاسخ گفت همانطور که عراق ۲۰ خرداد نیروهای خود را از ایران فراخواند آماده برقراری آتش بس و حل مسالمت آمیز اختلافات با ایران است و به هر تعداد نیروی ایرانی بخواهند به سوریه و لبنان بروند اجازه گذر خواهد دادولی عبور هر نیروی بیگانه‌ای منوط به برقراری صلح میان دو کشور است.

اقدام عراق در اعلام آمادگی خروج و آتش بس با عکس العمل مثبت دیگر کشورها مواجه شد و سازمان کنفرانس اسلامی ضمن استقبال از آن گفت امیدوار است که ایران هم به کمیته صلح فرصت دهد و اضافه کرد که برقراری صلح

مواضع اسلامی و عربی را در برابر تجاوز اسرائیل تحکیم بخشیده و آن را تقویت خواهد کرد

در ۲۳ خرداد آ.هاشمی در مجلس پیشنهاد عراق را رد کرد و بدین‌گونه روند تلاش‌های میانجیگرانه تقریباً به بن بست رسید. در پی این سخنان طه یاسین رمضان معاون نخست وزیر عراق هم اعلام کرد که کشورش به جنگ با ایران ادامه خواهد داد.

در این ایام سازمان کنفرانس اسلامی هم تلاش زیادی برای میانجیگری کرد و از جمله دوبار پیشنهاد ملاقات روسای جمهور ایران و عراق در عربستان یا جای دیگری شد که ایران رد کرد.

با به بن بست رسیدن تلاشها، سیاست‌های ابرقدرت‌ها هم تغییری نکرد و به تدریج به سمت تقویت عراق میل پیدا کرد.

در سی خرداد به طور ناگهانی صدام در یک نطق که بطور مستقیم از رادیو و تلویزیون عراق پخش میشد اعلام کرد برای خارج کردن بهانه‌ها از دست ایران نیروهایش ظرف ده روز از خاک ایران عقب نشینی می‌کنند.

او گفت که در سخنرانی قبلی در پارلمان اعلام کرده که “عراق آماده عقب‌کشیدن جمیع نیروهایش از خاک ایران و بدون هیچ‌گونه شرطی است اگر ایران تضمین نماید که تجاوز خود را به داخل عراق ادامه ندهد.”

“ما مسائل را با هیئت‌های حسن نیت اسلامی و غیرمتعهدها و سازمان ملل در میان گذاشتیم و آمادگی خود را به هیئت حسن نیت اسلامی برای رفتن به مکه و یافتن راه‌حلی نهایی و عادلانه جنگ اعلام کردیم”

“ولی رژیم ایران دعوت هیئت حسن نیت اسلامی را رد کرد. ایران قبلاً همه تلاشها و اقدامات هیات‌های حسن نیت را رد کرده بود و از قبول هرگونه تعهد و احترام به مرزهای بین‌المللی عراق و ایران سرباز زده بود.”

“آنها شرایطی را مطرح می‌کردند که معلوم بود عراق آنها را نخواهد پذیرفت؛ چون شرایط آنها توهین آمیز بود و با قوانین و عرف بین‌المللی مغایرت داشت.”

مانورهای تبلیغاتی عراق در شرایطی که خود آغازگر جنگ بود باعث شد که در افکار عمومی در جایگاه طرف مدافع و صلح طلب قرار گیرد و همدلی دیگران و همچنین پشتیبانی دیگر کشورها را جلب نماید.

روند انفعالی دیپلماسی ایران در نهایت موجب صدور قطعنامه ۵۱۴ شورای امنیت در ۲۲ تیرماه شد. نماینده وقت ایران سعید رجایی خراسانی از حضور در جلسه شورای امنیت خودداری و تنها به ارسال یک بیانیه از سوی وزارت خارجه و یک نامه به دبیرکل از سوی رجایی خراسانی آنها پس از صدور قطعنامه اکتفا کرد.

مصاحبه رجایی خراسانی پس از صدور این قطعنامه از نقاط درخشان دیپلماسی ج.ا است که سطح درک این اوباش را از سیاست بین‌الملل را نشان میدهد.

‘اصرار شدید بر ای شرکت مادر این جلسه برای آن بوده که ما ربه داخل شور اکتاننده و بطور غیر مستقیم و انمودکننده که ما در تصمیمات شور اشریک بودو بدین ترتیب نمیتوانستیم آنرا پذیریم و الان که در جلسه شرکت نکرده ایم میتوانیم بگوئیم در جلسه شور شرکت نکرده و به قطعنامه مصوب شور انیز هیچ گونه تعهدی نداریم’

‘نماینده انگلیس از عدم شرکت مادر جلسه بشدت ابراز تاسف کرد و گفت “نتیجه عدم شرکت ایران اینست که شور انتواند قطعنامه ربه اجرادر آورد... اجرای قطعنامه هدف پانزده عضو شور ابودوما با شرکت نکردن در جلسه خود را از تحمل یک فشار سیاسی سنگین آزادو این توطئه از پیش تعیین شده شور را خنثی کردیم’

موضعگیری های ایران که از سوم خرداد با تهدید کشورهای منطقه و حاکمیت عراق روند افزایشی داشته و با بهانه جویی ها و شرط گذاری های رو به افزایش هرروزه یک حکومت لجوج و زیاده خواه را در انظار نمایش داد که منجر به فاصله گیری بیشتر کشورهای دوست و نزدیک شد.

رجایی خراسانی نماینده ایران در سازمان ملل

در حالیکه میشد با اتخاذ یک سیاست اصولی و تعیین شرایط واقعی بجای شروط ناممکن به دستاوردهای بهتری رسید و حتی میشد با حضور در شورای امنیت قطع نامه را حتی بصورت مشروط پذیرفت تا از جلوه بصورت یک حکومت جنگ طلب و زیاده خواه خارج شد.

در حالیکه رژیم عراق که متجاوز بود توانست با چند مانور خود را طرف مظلوم و صلح طلب ماجرا جلوه دهد که برای دستیابی به صلح حاضر است از امتیازات چشم پوشی کند بطوریکه در رای گیری شورای امنیت ۱۵ رای موافق داده شد ، بدون حتی یک رای مخالف یا ممتنع.

البته بدیهی است که عراق طرف متجاوز و آغازکننده جنگ بود ولی آنچه که در روند شکل گیری میانجیگریها نقل شد برای نشان دادن نداشتن دیپلماسی و از دست دادن روند افکار عمومی و عدم توجه به طرف های منطقه ای و جهانی است.

در بین سیاسیون ج.ا در خواست تصرف قسمتی از عراق برای داشتن ابزار چانه زنی در مذاکرات هم به عنوان دلیل ادامه جنگ یاد می شود در حالیکه در ادامه جنگ حلبچه و فاو در اختیار آنان بود ولی باز هم نتوانستند موفقیتی برای تحمیل شرایط خود پیدا کنند.

ابزار موفقیت ، داشتن تفوق و قدرت نظامی در عین جلب همکاری طرف های بین المللی است چنان که ایران در مذاکرات ۱۹۷۵ با داشتن همین ها توانست شرایط خود را به عراق دیکته کند بدون آنکه نیاز به جنگی خانمانسوز شود.

اما دغدغه سران ج.ا غرامت نبود و در مواضع آنان اهداف توسعه انقلاب نمایان است و برای رسیدن به چنین منظوری به سادگی حاضر به گذشت از غرامت بودند. در واقع هدف اصلی رسیدن به یک حکومت شیعه در عراق بود حالا چه با ادامه جنگ و چه با تحمیل تغییر حکومت با دیکته شرایط صلح

“اگر در بغداد یک حکومت مردمی و اسلامی به وجود آید، مسئله برای ما شکلی دیگر می شود پول خسارت مهم نیست. اگر ببینیم در کنارمان مردم عراق با اراده خودشان حکومت اسلامی خودشان را... تشکیل دادند..

Rollo (@Rollo44840497) July 10, 2020 —

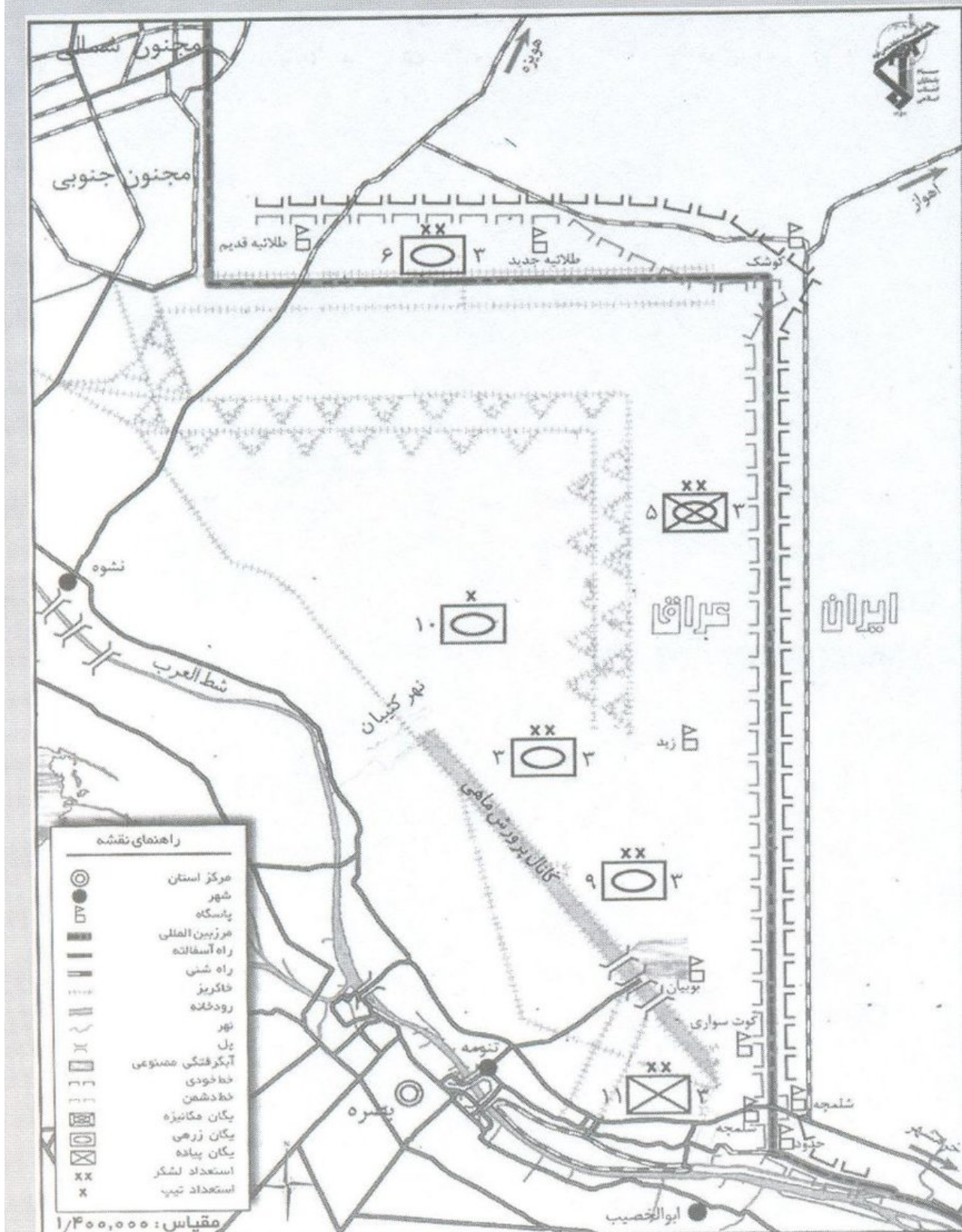
همانطور که ذکر شد این سیاست در بین نظامیان هم هست و رحیم صفوی معاون عملیاتی سپاه در جلسه ۳۱ خرداد قرارگاه کربلا می گوید که کشورهای عربی خسارت ایران را میپردازند ولی آنچه برای شورای عالی دفاع و آخمینی مطرح است خود صدام است و گرفتن خسارت اصلا مهم نیست.

رجایی خراسانی هم در مصاحبه ای به تاریخ ۴/۱۹ اظهار میدارد “چنانچه با سقوط حکومت کنونی عراق یک حکومت جمهوری اسلامی به سبک ایران در عراق تشکیل شود ایران برای دریافت غرامت پافشاری نخواهد کرد”

عراق با درک شرایط دریافت که جنگی طولانی درپیش دارد و با بررسی نقاط ضعف درصدد چاره جویی برآمد. بنابراین راه را در عقب نشینی و فشرده کردن صفوف و تکیه بر استحکامات و همچنین از بین بردن ضعف جناح ها دید اما عراق در حفاصل آزادی خرمشهر تا عملیات بعدی ایران نیاز مبرم به زمان داشت.

با توجه به جهت گیری عملیاتی ایران، عراق بخوبی دریافته بود که بصره هدف ایران است پس بیشتر توان خویش را در آنجا صرف کرده و در این مدت عراق به شدت مشغول ساخت استحکامات و گسترش میادین مین و احداث کانال ها شد تا بتواند آنها را به همراه کانال ماهی به یک مجموعه دفاعی مستحکم تبدیل کند.

زمین و گسترش یگان‌های سپاه سوم دشمن در عملیات رمضان

از طرفی هم عراق یگان‌های ارتش وطنی را سازماندهی کرد. یک تغییر دیگر در جبهه عراق بر این اساس بود که این یگان‌های وطنی و کم تجربه را در خطوط جلو بکار گرفت و در خطوط عقب و نیروهای احتیاط از یگانهای زنده تر استفاده کرد.

سپاه با استفاده از تبلیغات فتح خرمشهر و همچنین جو عمومی علیه حمله اسرائیل به لبنان بر جذب نیروها تاکید کرده و

همچنین در دستورات به فرماندهان نواحی سپاه، درخواست اعزام بیشتر نفرات را داشت.

اما اعزام فرماندهان به لبنان و معطوف شدن قسمتی از توان بدانجا و اعزام نیروها ضمن برهم زدن تمرکز نیروها و فرماندهان، یک زمان طلایی را از ایران گرفت که تاثیر سرنوشت سازی بر حمله آتی ایران و بطور کلی در جنگ داشت.

باشگاه خبرنگاران پویا

اعزام نیرو به سوریه به آنهم در شرایطی که تاکتیک های موج انسانی ایران هنوز با کمبود نیرو مواجه بود مشکلات زیادی را برای عملیات آتی پدید آورده بود.

باشگاه خبرنگاران پویا

آنچه که قرارگاه بر انجامش پس از از ادسازی خرمشهر تکلیف و باید تا نیمه خرداد انجام میشد باتاخیرات مکرر مواجه و در ۳۱ خرداد مجدداً قرارگاه کربلا تشکیل جلسه داده و طرح های عملیاتی هر قرارگاه ها ابلاغ و قرار بر انجام کارهای شناسایی و سایر مراحل تا ده روز آینده شد.

در همین جلسه قرارگاه، بصره بعنوان هدف عملیات بعدی تعیین و صیاد باتاکید بر ادامه عملیات به سمت بصره، ۱۵ روز آتی را به عنوان مهلت جابجایی و سازماندهی و تعیین مانور و شناسایی محورها تعیین و محورهای عملیاتی را مشخص می کند. رضایی هم برای فرماندهان قرارگاه سپاه مهلت ده روزه تعیین می کند.

pic.twitter.com/rVHoJaW4iZ

Rollo (@Rollo44840497) July 10, 2020 —

تردید اولیه در ورود به خاک عراق که فرصت چندروزه‌ای را گرفت و از آن مهمتر وقت کشی و تمرکز بر لبنان بجای پرداختن به تدارک جبهه و انجام مراحل عملیات یک زمان طلایی را به عراق داد تا بخوبی مواضع خود را مستحکم کند.

این دیالوگی بین محسن رضایی و باقری پس از عملیات رمضان است که بخوبی نقش این تاخیرات مکرر را در ناکامی ایران نشان میدهد:

رضایی: "دیر جنبیدیم. اگر توانسته بودیم دو هفته زودتر عمل کنیم این دو تیپ را هنوز به منطقه نیاورده بود. موفقیت ما در عملیات بیت المقدس این بود که تا دشمن بیاید در ساحل کارون ما او را زدیم هی آمد جدال کنندنتوانست برعکس این جا ما با...."

باقری: "اینجا ما بودیم که یک پا عقب افتادیم"

رضایی: "هر چی تلاش کردیم نتوانستیم جبران کنیم"

باقری: "مساله همین سیاسی بود که دودلی بوجود آورد"

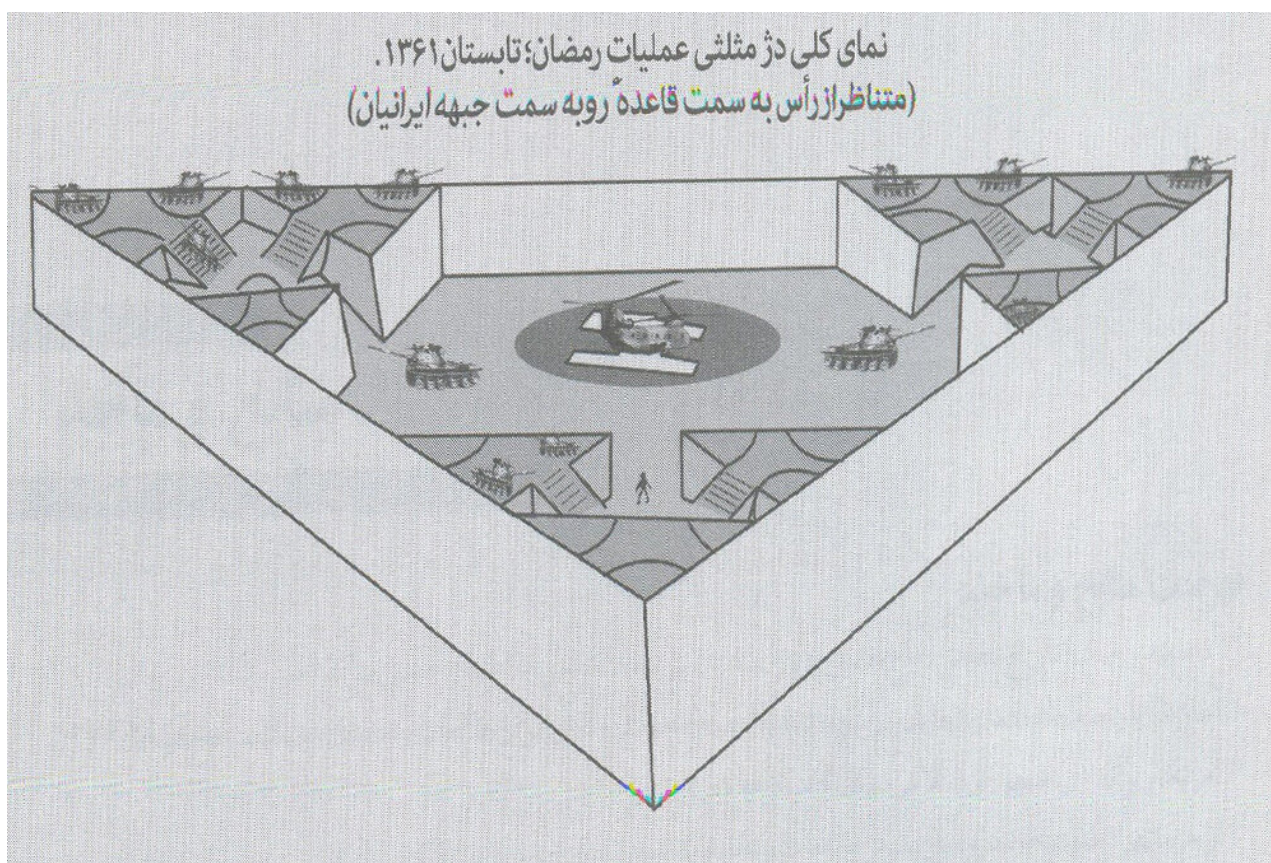
رضایی: "بله و این مساله لبنان و این را باید خدمت امام بگویم"

اما گزارشات قرارگاه ها همچنان از ساخت و ساز وسیع عراق خبر میدهند که در سرتاسر شلمچه تا طلابیه به آن مشغولند اما در این میان بعضی گزارشات از خاکریزهای بلندی می رسد که در خطوط عقب عراق در حال احداثند. قرارگاه کربلا در هفتم تیرماه وجود موانع در حال احداث سه ظلعی را مورد تاکید قرار میدهد

” مواضع جدید دشمن هرکدام به تنهایی یک موضع کاملا سه ظلعی است یعنی از هر جهت قابل دفاع می باشد...مواضع جدید هنوز کامل نشده و نیرو در آن مستقر نگردیده است و با استقرار نیرو در آن میتوان نحوه آرایش و چگونگی ترکیب یگان پدافند کننده را تعیین کرد.”

در جلسه نهم تیرماه قرارگاه با یگانهای عمل کننده در حضور صیاد ، معینان مسئول اطلاعات سپاه در قرارگاه، عمده فعالیت عراق را متوجه توسعه میدادین مین و احداث خاکریز و تحکیم مواضع دفاعی و احداث جاده دانست. او در ادامه به مثلی ها هم اشاره کرد.

معینان گفت ”از دیگر کارهایی که دشمن کرده ایجاد خاکریزهایی به شکل مثلث است که در داخل هر مثلث سه مثلث دیگر ایجاد کرده و در هر مثلث کوچک سه دایره مشاهده می شود که هرکدام موضع تانک هستند اما این مثلثی ها در حال حاضر خالی هستند و عراق در حال ادامه ساخت آنهاست”

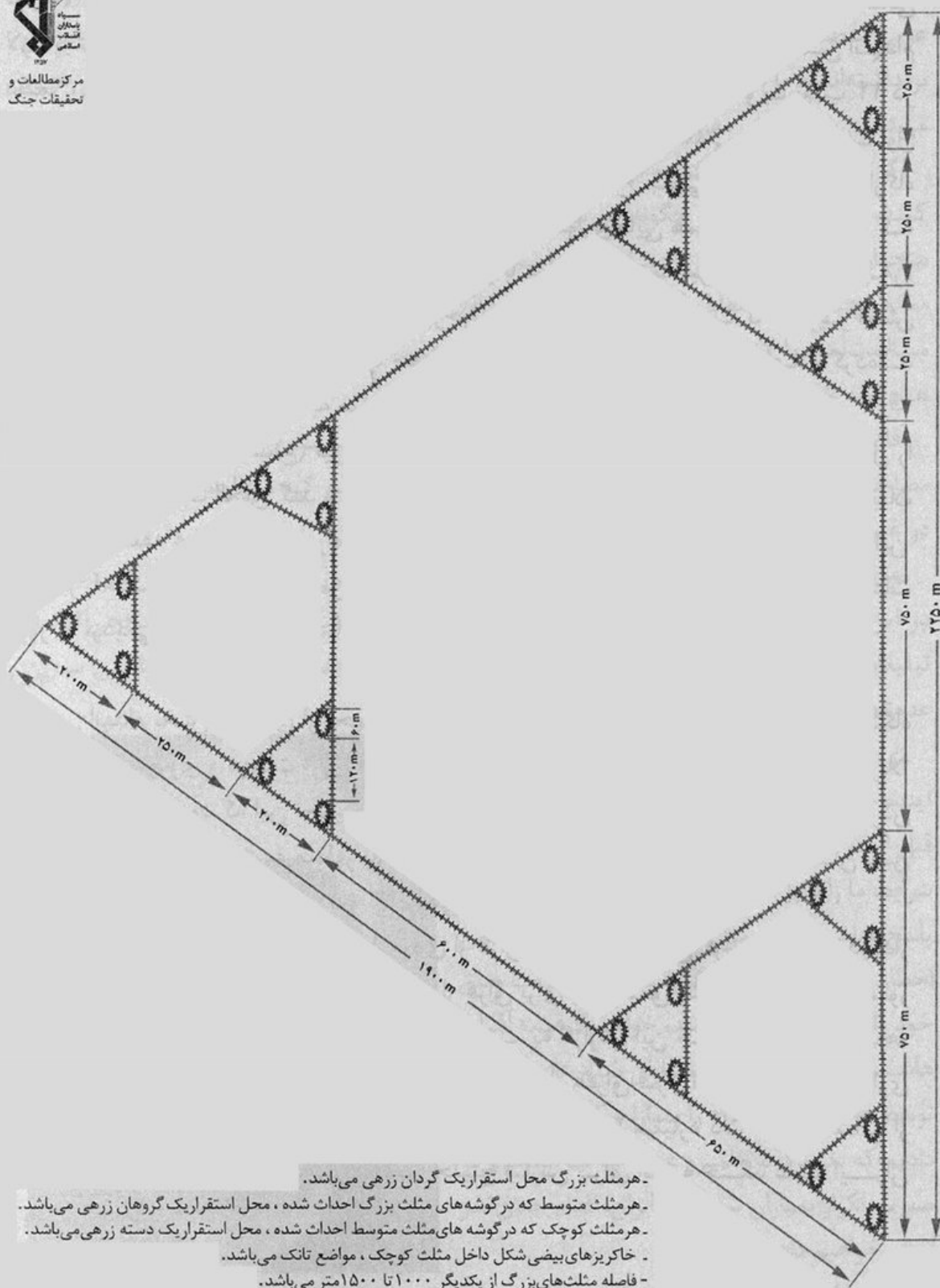
در ۱۲ تیر قرارگاه نصر به نوع و شیوه عمل مثلثی ها پی برد و آنرا به یگان های تحت امر خود ابلاغ کرد ولی این مثلثی ها جدی گرفته نشدند و حساب زیادی روی آنها نشد و تصور بر آن بود مانع مهمی نخواهد بود اما خواهیم دید که این اشتباه چقدر تاثیر گذار خواهد بود.

در این نامه سری ، مثلثی ها یک منطقه پدافندی مثلث شکل دارای ۱۹ تانک مستقر توصیف می شود که در هر گوشه سه تانک قرار داشته و از هر جهت به آن حمله شود شش تانک قادر به آتش کردن و سه تانک هم در احتیاط می باشند.

مشخصات مواضع مثلثی شکل دشمن در منطقه عملیاتی رمضان

مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ

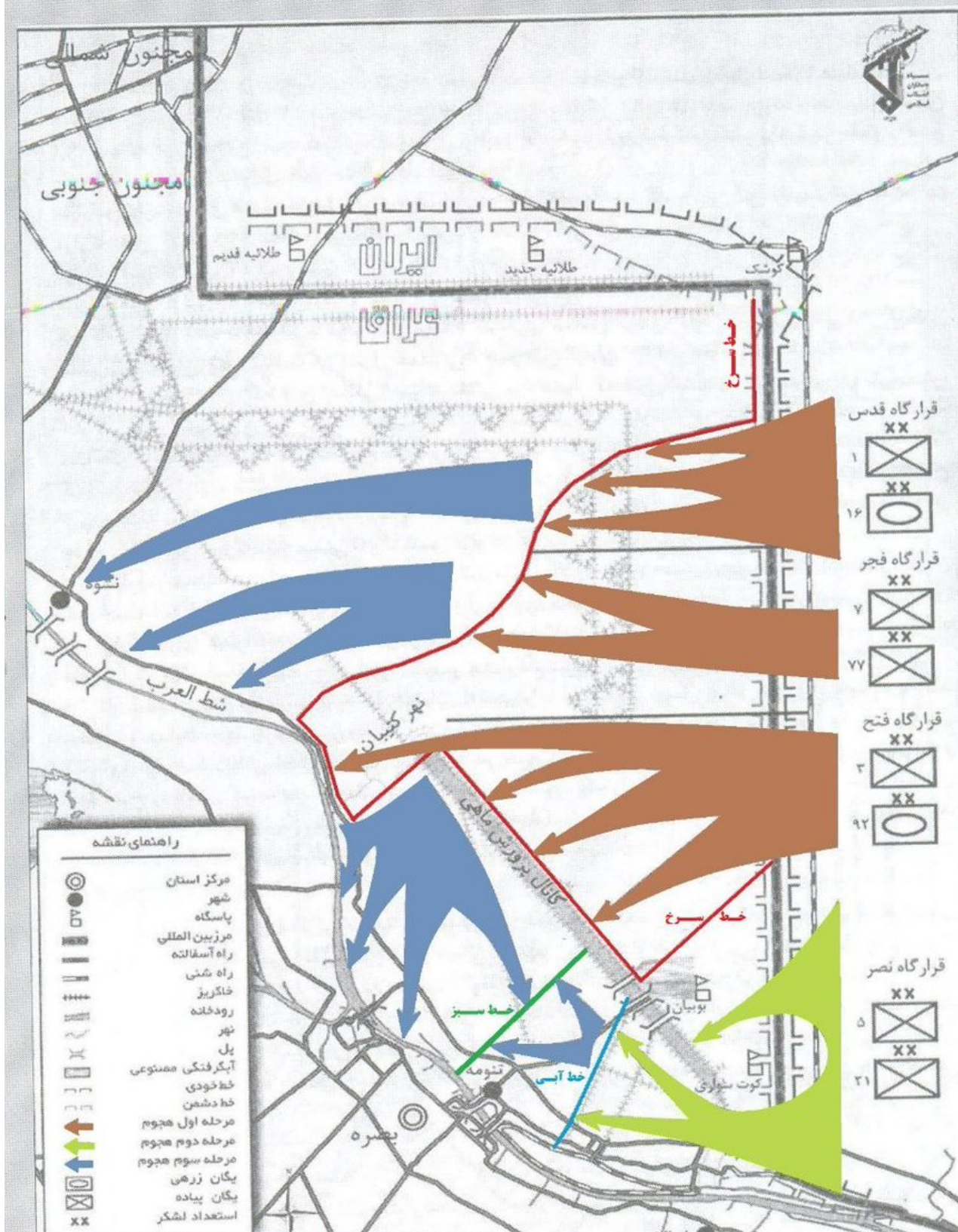
- هر مثلث بزرگ محل استقرار یک گردان زرهی می باشد.
- هر مثلث متوسط که در گوشه های مثلث بزرگ احداث شده ، محل استقرار یک گروهان زرهی می باشد.
- هر مثلث کوچک که در گوشه های مثلث متوسط احداث شده ، محل استقرار یک دسته زرهی می باشد.
- خاکریزهای بیضی شکل داخل مثلث کوچک ، مواضع تانک می باشد.
- فاصله مثلث های بزرگ از یکدیگر ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ متر می باشد.

صیاد در جلسه ۴/۸ قرارگاه اهداف را اعلام می کند:
گشته و زخمی و اسارت دشمن
انهدام یا غنیمت امکانات دشمن

رسیدن به خط پدافند در کنار شط العرب و آزادی نیروها برای عمل در مناطق غرب و حمله به مناطقی نظیر خانقین برای ایجاد تهدید برای بغداد.
سرعت عمل در حمله برای جلوگیری از تقویت دشمن.

طرح اولیه عملیات رمضان در دو مرحله بود که قرار بود قرارگاه های قدس و فجر در منطقه شمالی و فتح نیز در منطقه میانی عملیات کنند تا به خط سرخ برسند و نصر نیز در منطقه جنوبی وارد عمل شود تا به خط آبی برسد.

طرح مانور مصوب قرارگاه مرکزی کربلا برای عملیات رمضان

پس از آن فجر و قدس در امتداد غرب و جنوب غربی عملیات کرده تا به شط العرب برسند و در امتداد آن پدافند کرده و فتح نیز به سمت جنوب شرقی و نصر از به سمت شمال غربی در امتداد ساحل عملیات کرده تا در خط سبز الحاق کنند و بطور کامل ساحل شط العرب را به سلطه خود درآورند.

اما عراق با استفاده از کانالهای احداثی و همچنین وجود کانال ماهی برای به زیر آب بردن جنوب منطقه عملیاتی یعنی روبروی قرارگاه نصر اقدام کرد. این همان تاکتیکی بود که ایران در ابتدای جنگ برای متوقف کردن قوای عراق در نزدیکی اهواز استفاده کرده بود یعنی جنگ آب.

سرعت پیشروی آب در منطقه جنوبی عملیات بسیار زیاد بود به نحوی که تلاش قرارگاه نصر برای شناسایی معابر جدید و یا استفاده از تنها معبر باقیمانده بی ثمر ماند. به این ترتیب نصر از مرحله اول حذف و قرار شد در مرحله دوم عمل کند.

تیپ ۸ نجف اشرف هم چهار روز مانده به عملیات به قرارگاه فتح و گذار و دو روز قبل عملیات مستقر شد. به این ترتیب مقداری از خط تیپ ۲۵ کربلا به نصر سپرده شد که محدوده عمل فتح کمتر و با نیروی بیشتر در منطقه خود توانست در مرحله اول موفق تر شود.

آب انداختن آخرین تصمیم عملیاتی عراق بوده که خیالش را از دور خوردن محور جنوب راحت کرد. با این کار محور جنوبی بی اثر شد و عراق قادر شد نیروهای خود را برای تقویت مناطق دیگر بکار ببرد.

عراق روی منطقه حساس بود و همه روزه هم موانع جدیدی اضافه و افزایش استحکامات هم باعث نگرانی میشد که وقت زیادی بابت درگیری با موانع شده و نیروها نتوانند به اهداف جنگ شبانه دست پیدا کنند بطوریکه این هراس وجود داشت که با افزایش آبگرفتگی کل عملیات لغو شود همانطور که مانور نصر لغو شد.

آخرین گزارشات ۱۹ تیر حاکی از احداث یک کانال دیگر در تنومه است که اجازه پمپاژ و انتقال آب بیشتری را میدهد. همچنین گزارشها حاکی از انبوه موانع و استقرار نیروی زیاد به همراه ده گردان توپخانه است که عبور از میان آنها را مشکل میسازد.

سرانجام با توجه به وضع آبگیری ها محسن رضایی در جلسه ۲۰ تیر بر تسریع عملیات تاکید کرد. “وضعیت جدیدی دشمن بوجود آورده است و احتمالاً میخواید در منطقه فجر و قدس آب ببندازد و راه کار اینها را هم ببندد و به احتمال قوی کل عملیات را به بن بست بکشاند.”

اومیگوید که نیروهای روبروی قرارگاه نصر در حال جابجایی به سمت کانال ماهی و دیگر قسمت ها هستند و همچنین قصد دارد تعدادی نیرو در مثلثی ها مستقر و جلوی آنها را آب بیندازد. او برآورد می کند این جابجاییها پنج تا شش روز طول بکشد و پیش بینی گرفتن ۳۰۰۰۰ اسیر می کند.

گزارشات بعدی حاکی از حرکت آب به سمت منطقه عملیاتی قرارگاه فتح است و احتمال آب انداختن روبروی قرارگاه قدس و فجر هم وجود دارد.

با این اوضاع احتمال بن بست در محور شمالی و کلا کنسل شدن عملیات وجود دارد فرماندهان مجبور به تصمیم گیری برای جلو انداختن زمان عملیات هستند.

یکی از نکات مهم در جنگ آب، قرار داشتن نیروی خودی در سطح بالاتر نسبت به نیروی مقابل است که باعث اختلال در حرکت آنها و در مواقعی تخلیه مواضع میشود. اینجا هم به علت پایین بودن مواضع نیروهای ایران، آب در حال گرفتن مواضع خطوط اول است که رحیم صفوی هم اشاره می کند:

‘آب الان به خط تماس خودی رسیده و از خاکریز بچه ها خم عبور کرده است. به نظر می رسد که قصد دشمن از این آبگرفتگی حفظ بصره باشد. بصره برلی عراق از اهمیت زیادی برخوردار است و سعی می کند هر کاری که می تواند در رابطه با حفظ بصره انجام دهد.’

رضایی در آخرین جلسه قرارگاه اذعان می کند که بخاطر از گرفتگی مجبور به جلو انداختن عملیات هستند. صیاد هم می گوید عراق در حال آب انداختن منطقه با استفاده از تلمبه های قوی است و با توجه به سطح هموار منطقه، آب به سرعت به سمت شمال و جنوب منطقه در حال حرکت است و باید به سرعت عمل کنیم.

به این ترتیب زمان عملیات ساعت ۹:۳۰ روز ۴/۲۲ تعیین میشود. حتی قرار بود در این جلسه آخرین عکس هواپیمای خودی از مواضع دشمن به نمایش در آید ولی خبر دادند که عکس خراب شده و بنابراین آخرین وضعیت مواضع دشمن نامشخص و به شناسایی های قبلی اکتفا میشود.

ادامه این رشته توییت جهت شرح عملیات در اینجا آمده است.

سرانجام پس از تاخیرها و تردیدهای مکرر، عملیات رمضان با هجوم نیروهای ایران آغاز شد.

pic.twitter.com/gcCj0colhJ

Rollo (@Rollo44840497) July 16, 2020 —

Originally tweeted by Rollo (@Rollo44840497) on 10. Jul 2020